

ZAKLJUČCI JAVNE RASPRAVE

«ŽENE U POLITIČKOM I JAVNOM ŽIVOTU- -IZBORI, svibanj 2009.»

Osijek, 15. travnja 2009.

Povodom nadolazećih izbora za članove predstavničkih tijela i nositelja izvršne vlasti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Ženska udruga „Izvor“ organizirala je javnu raspravu „Žene u političkom i javnom životu – izbori, svibanj 2009.“ sa svrhom razmatranja participacije žena u političkom i javnom životu u našoj lokalnoj zajednici te njihove zastupljenost (podzastupljenost) u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a u svjetlu predstojećih lokalnih izbora i novog izbornog sustava i direktnog izbora nositelja izvršne vlasti u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Na raspravu su pozvani/e predstavnici/e nacionalnih i županijskih mehanizama za ravnopravnost spolova, predstavnici/e političkih stranaka koje djeluju na području Županije i Grada Osijeka, predstavnici/e akademske zajednice, civilnog sektora i građanstvo.

Raspravi su se odazvali: Sanja Adam, koordinatorica za ravnopravnost spolova državne uprave Osječko-baranjske županije, članovi/ice Povjerenstva za ravnopravnost spolova Osječko-baranjske županije, veći broj predstavnika/ca političkih stranaka HSLŠ, SDP-a, koalicije HNS-HDSSB, predstavnici Hrvatske stranke umirovljenika (HSU) i Demokratske stranke slavonske ravnice (DSSR), predstavnici/e akademske zajednice i civilnog sektora.

Uvodničari/ke rasprave:

mr. sc. Mato Palić, asistent na Katedri ustavnih i političkih znanosti s Pravnog fakulteta u Osijeku
Gordana Sobol, predsjednica Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora
Jasmina Lovrinčević, predsjednica Povjerenstva za ravnopravnost spolova Osječko-baranjske županije
Danijela Lovoković, privatna poduzetnica
Snježana Kovačević, teologinja i mirovna aktivistica
Moderatorica: Mirjana Herceg, pravna savjetnica i voditeljica programa Udruge

Iz dvosatne rasprave proizašli su slijedeći

ZAKLJUČCI

1. Ravnopravnost spolova kao i demokratski višestranački sustav dio su najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za opći napredak društva. Svi smo ih dužni uvažavati i provoditi.
2. S obzirom na postojeće stanje udjela žena u političkom i javnom životu u našoj zajednici potreban je nužan napredak u promicanju uravnoteženog udjela žena i muškaraca u donošenju političkih i javnih odluka za funkcioniranje demokratskog društva, puno uživanje ljudskih prava, socijalne pravde i napretka uopće.

Žene čine gotovo 52% ukupnog broja stanovništva Republike Hrvatske. U političkom i javnom odlučivanju sudjeluju:

- u zakonodavnoj vlasti (Hrvatski sabor) 21%, izbori 2007.
- u izvršnoj vlasti (Hrvatska vlada) 20%, konstituiranje Vlade 2008.
- u predstavničkim tijelima regionalne (područne) samouprave (Županije) 14,5%; izbori 2005.,
- u predstavničkim tijelima lokalne samouprave:
 - a) gradova 16%; izbori 2005.
 - b) općina 8%, izbori 2005..

Osječko-baranjska županija (Skupština) 14,9%.

Ukupno 330 506 stanovnika, od toga 171 829 žena (52%); 291 140 birača; 42 teritorijalne jedinice (7 gradova i 35 općina) i 264 naselja. U 18 općina nema niti jedne žene u predstavničkim/izvršnim tijelima, u 13 po jedna i u 5 općina po 2 žene.

Grad Osijek (Vijeće) 16%, izvršno tijelo (Poglavarstvo) 22%.

Ukupno 114 616 stanovnika, od toga 61 119 žena (53%); 8 gradskih četvrti i 5 mjesnih odbora

3. Odgovornost političkih stranaka je presudna za ostvarenje napretka. Nužno usklađivanje statuta političkih stranaka s pozitivnopravnim propisima koji uređuju izborni postupak.
4. Obveza političkih stranaka i drugih ovlaštenih predlagača za poštivanje načela ravnopravnosti spolova i uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca na listama za izbor članova u predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i provedbu posebnih mjera radi smanjenja osjetne neuravnoteženosti žena u tijelima političkog i javnog odlučivanja-već sada na predstojećim lokalnim izborima 17. svibnja 2009..

Analizom statuta političkih stranaka koje je Udruga provela utvrđena je potreba (izuzetak je Socijaldemokratska partija Hrvatske)

- usklađenosti akata i djelovanja političkih stranaka sa Zakonom o ravnopravnosti spolova i Zakonom o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;
 - unošenje poticajnih mjera za veće sudjelovanje žena unutar političkih subjekata.
5. Novčane kazne su nedostatne za prekršitelje zakonskih odredbi. Posebno za veće političke stranke koje raspolažu s znatnim financijskih sredstvima.
Isključivanje s kandidacijske izborne liste smatra se učinkovitijom mjerom.
 6. Promicati kampanje usmjerene na cjelokupnu javnost kako bi se podigla svijest o važnosti spolno uravnotežene zastupljenosti u političkom i javnom životu odlučivanja kao preduvjet za istinsku demokraciju. Pozitivna diskriminacija i izborne kvote, nažalost su nužnost kao prijelazno razdoblje. Nije riječ o samo „ženskim“ kvotama već o spolnom određenju kvota.

Zastupljenost žena na vodećim mjestima izvan sfere političkog odlučivanja je na visokoj razini. Na pročelnničkim mjestima u Osječko-baranjskoj županiji preko 50% su žene. Opadanje visoke zastupljenosti žena na vodećim mjestima u sudstvu kako se podiže stupanj nadležnosti (i visina plaća!) i visok udjel žena u strukturi zaposlenih u niže plaćenim granama (socijalna skrb, odgoj i obrazovanje...).

7. Osigurati mjere potpore ženama. Prevelik opseg obveza (obiteljskih i profesionalnih) i očekivanja od žene koja se odluči na političko i javno djelovanje. Nemogućnost usklađivanja cjelokupnih obveza i sadržaja vrtića, škola... Poticaj podjele odgovornosti i poslova između žena i muškaraca u privatnoj sferi.
8. Demistificirati političko djelovanje kao prezahtjevno i preopterećujući, posebno na razini lokalne zajednice. Ono ne pretpostavlja bitno dodatni napor osim poželjnog zauzimanja za poboljšanje uvjeta življenja i rješavanje problema u zajednici i okruženju u kojem živimo te preuzimanje dijela odgovornosti za budućnost.
Žene iskazuju potrebu za radom za opće dobro angažirajući se kroz civilne inicijative gdje čine oko 80% sveukupne civilne strukture. Politički subjekti trebaju tražiti odgovor u svom djelovanju kako potaknuti na veći aktivizam one žene koje su još neangažirane.
9. Potrebna suradnja svih subjekata (od političkih do civilnog sektora) u promicanju uravnotežene zastupljenosti žena u svim sferama života.